

OSTATNIE WIADOMOŚCI

KRAKOWSKIE

10 gr.

Prenumerata miesięczna
1.95 z odb. do domu
1.50 z odb. w 1 dm.

Rok V

Kraków, Czwartek 17 października 1935 r.

Nr. 288

Nowa porażka Włochów w Erytrei

Kilka tysięcy żołnierzy włoskich odciętych od świata

Artylerja włoska wpadła w zasadzkę

(Własna obsługa radio-telegraficzna z Aleksandrii)

Jeden z synów dyktatora Włoch Bruno Mussolini podczas lotu wywiadowczego nad Makale zaatakowany został przez abisyńską artylerję przeciwlotniczą i trafiony czterema celnymi pociskami. Dzięki niezwykłemu poprostu okolicznościom Bruno Mussolini zdołał wylądować szczęśliwie po stronie włoskiej.

Cała gra strategiczna ogniskuje się w tej chwili w Adui, dokąd przeniesione zostało

główne dowództwo, włoskich sił zbrojnych. Została ona połączona nowowbudowaną drogą z rzeką Mareb. Drogę tę wybudowano w ciągu 4-ch dni zatrudniając dniem i nocą bez przerwy 800 robotników. Pośpiech ten spowodowany został zapewne przybyciem marszałka wojsk włoskich, szefa sztabu generalnego Badoglio.

Z Dżibuti tymczasem sygnalizują o nowej porażce wojsk

włoskich. Świetnie pomyślanym manewrem wojska abisyńskiego przedostały się do Erytrei na północ od Somali francuskiego, odcinając w ten sposób poważną kolumnę wojsk włoskich, która wkroczyła na terytorjum abisyńskie na południe od góry Mussa Ali.

Nowe kilka tysięcy żołnierzy włoskich znalazło się na pozabawionej wody pustyni. Odcięci od podstawy operacyjnej Włosi błagają o wodę i o ratunek.

triumfowali Abisyńczycy zdobywając 2 armaty małego jednak kalibru.

Obie te potyczki były jednak zupełnie bez znaczenia, jeśli chodzi o jakieś zasadnicze przegrupowania sił i zmianę linii frontu. Włosi są nadal panami sytuacji na odcinku Ual-Ual - Tszara, a regularne oddziały abisyńskie znajdują się na zboczach okolicznych gór, i oddalone są o 30 kilometrów, a więc przynajmniej o cały tydzień uciążliwego marszu.

W Addis Abebie po interwencji posła angielskiego sytuacja aresztowanego posła włoskiego hr. Vinci poprawiła się. Został on obecnie ułokowany w pałacyku letnim Negusa, gdzie podobno jest wzorowo traktowany przez straż. Jednocześnie Anglja za wiadomości w drodze dyplomatycznej Włochy, że miasta Addis Abeba i Diredana, zamieszkałe przez licznych obywateli angielskich, nie mają schronów przeciwlotniczych, przez co może zajść wypadek zranienia lub śmierci ludzi zupełnie neutralnych. Pod

sekretarz stanu Sivich odpowiedział posłowi brytyjskiemu w Rzymie, że nota Anglji została w całości zakomunikowana włoskim władzom wojskowym z jaknajbardziej przychylnymi komentarzami Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Istnieje więc nadzieja, że Addis Abeba uniknie „wizyty” włoskich lotników. W każdym razie nikt już w Abisynji nie wierzy w pokojowe możliwości załatwienia zatargu.

„WARUNKI POKOJU”

Oburzenie w całym kraju wywołała wiadomość o wywiadzie udzielonym przez gen. Bono francuskim dziennikarzom. Gen. Bono miał oświadczyć, że Włosi zrezygnowałyby z dalszych operacji wojennych, gdyby Abisynja odstąpiła im dobrowolnie stukilometry pas kraju wzdłuż granic francuskiego i angielskiego Somali. W tym wypadku nastąpiłoby połączenie Erytrei i włoskiego Somali, a jeden rzut oka na mapę wystarczy, aby zrozumieć sytuację, w jakiej wtedy znalazłaby się Abisynja.

50 zabitych podczas potyczki

Ogromne wrażenie wywołała w Egipcie i angielskim Sudańskie otrzymana wczoraj w południe wiadomość o oficjalnie zniesionym przez Anglję zakazie wywozu broni do Abisynji. W Kairze i Aleksandrii nastana teraz złote czasy dla agentów angielskich: fabryk amunicyjnych; z Sudańskie istnieje przecież względnie bezpieczna choć długa droga do Addis Abeby (Nilem do Wad-Medani, a stamtąd karawaną), a transportom nie zagraża ze strony Włochów najmniejsze niebezpieczeństwo. O ile wojenne działania przeciągną się jeszcze pewien czas nie ulega wątpli-

wości, że Egipt, podobnie jak przed trzema laty Chiny, stanie się siedzibą światowego handlu bronią.

DLA RATOWANIA PAMIĄTEK NARODOWYCH

Z frontu północnego donoszą o postępach włoskiej ofensywy. Rozpoczęty w nocy z niedzieli na poniedziałek marsz 6-tej armji włoskiej zakończył się niespodziewanie łatwym jej sukcesem. Oto na wiadomość o zbliżaniu się Włochów, Abisyńczycy bez jednego wystrzału wycofali się ze „świętego miasta” Aksum, obsadzając okoliczne góry.

Wiadomość powyższą po-

wierdzają także źródła abisyńskie, dodając, że Aksum oddano wrogowi bez walki, nie chcąc dopuścić do uszkodzenia wielu świętych pamiątek narodowych. Tak, czy inaczej, Abisyńczycy cofnęli się na południe, oddając w ręce Włochów także i oazę Morbeh.

Na brzegach rzeki Takk (50 klm. od Aksum, gorączkowo kopane są rowy strzeleckie, tu bowiem ma w najbliższym czasie nastąpić zatamowanie marszu włoskich oddziałów.

ADUA WŁĄCZONA DO ERYTREI

W Adui odbył się dalszy ciąg uroczystości związanych z aktem przejęcia tego miasta przez rząd włoski, jako nową jednostkę administracyjną kolonii Erytrei. Jak widać, Włosi są aż nadto pewni siebie i nie liczą na ataki wojska ras Sejuma.

Na tronie południowym na tomiast, gdzie znajdują się najlepiej uzbrojone oddziały abisyńskie, doszło wczoraj około godz. 10 rano do krwawego starcia w wąwozach górskich koło miejscowości Yebb.

Większy oddział włoskiej piechoty został niespodziewanie otoczony z trzech stron, zdołał jednak wycofać się (we dług źródeł włoskich) bez większych strat, pozostawiając w ręku Abisyńczyków 10 karabinów maszynowych i duży zapas amunicji.

ARTYLERJA WPADŁA W ZASADKĘ

Z obu stron jest 50 zabitych, w tem dwu włoskich oficerów.

Również koło miejscowości Hanzein włoska artylerja wpadła w zasadzkę; i tutaj

Zbrodnia wywrotowców

w Częstochowie

W ubiegłą niedzielę nad ranem na polach przy ulicy Karczorskiej na Zawodziu w Częstochowie wystrzałem z rewolweru zamordowany został 22-letni robotnik Mieczysław Jasnowski.

Dochodzenie ustaliło, że zbrodnia była wynikiem porachunków partyjnych wśród miejscowych sfer wywrotowych. Władze bezpieczeń-

stwa aresztowały tegoż dnia cztery osoby w tej liczbie sprawcę zbrodni 26-letniego Edwarda Knapika.

Wszyscy aresztowani, jak również zamordowany, karani byli za działalność wywrotową. Aresztowani, którzy przyznali się do winy osadzeni zostali w areszcie śledczym.

Policjant zastrzelił aresztanta

W Kaluszyńce został osadzony w areszcie Szaja Kamionka, znany złodziej zawodowy.

Aresztant zachowywał się nie spokojnie i to zmusiło policjanta, który sprawował dozór, aby wszedł do środka celi.

Zaledwie policjant przekroczył próg, więzień zerwał się błyskawicznie, skoczył w stronę wchodzącego, wyrwał mu

bagnet i jego ostrzem zmusił policjanta do wycofania się. Grożąc ciągle bagnetem Kamionka wy dostał się na ulicę i zaczął szybko uciekać. Policjant pogonił za nim, a widząc, że nie dogoni zbiega, dobył rewolweru i zaczął strzelać. Kilka kul dosięgło złodzieja. Padł na ulicę, brocząc obficie krwią, a w kilka minut później wyzionął ducha.

Trzy miasta zbombardowane

Korespondent Reutera donosi z Harraru, że Włosi bombardowali kilkakrotnie z samolotów Dagarbur, Sassabenek i Harradigit, znajdujące się w odległości 150-250 klm. na południe od Harraru. Obrona

przeciwlotnicza Abisyńczyków w Harrarze została wzmocniona. Badania przeprowadzone przez korespondenta Reutera w Harrarze nie dostarczyły dowodów, że Włosi używali w Ogadenie pocisków gazowych.

Anglja cofnęła zakaz wywozu broni

LONDYN, (PAT). Zniesienie zakazu wywozu broni przeszło w Anglji bez echa, gdyż formalne ogłoszenie tego nie jest uważane za koniecz-

ne. Jeżeli eksporterzy brytyjscy domagają się będą licencji wywozowych do Abisynji, to życzenia ich będą uwzględnione.

Sankcje finansowe przeciw Włochom

GENEWA, (PAT). Komitet 18-tu obradował wczoraj nad przygotowanym przez podkomitet finansowy tekstem propozycji, dotyczących sankcji ekonomicznych.

Wkońcu posiedzenia odczytał przedstawiciel Argentyny w imieniu swego rządu pismo, zawierające szereg zastrzeżeń przeciwko sankcjom, o ile wyszłyby one poza ramy, przewidziane rezolucją Zgromadzenia Ligi Narodów z r. 1921.

Komitet 18-tu przyjął następnie propozycję sankcji finansowych.

Uchwalone sankcje zakazują udzielania pożyczek Włochom, kredytów bankowych, zarówno włoskim instytucjom rządowym, jak publicznym i prywatnym z siedzibą na terytorjum Italji. Nadto nie wolno wypuszczać akcji na korzyść instytucji włoskich. Sankcje mają zacząć działać z dniem 31 b. m.

Co to jest Abisynja?

Abisyńczyk zdejmując spodnie raz na rok a myje się stęchłym masłem

Abisynja jest państwem absolutnym. Na czele państwa stoi król królów. Wskazuje to, że istnieją również królowie. Tak jest! Są to władcy poszczególnych prowincyj, zależni od cesarza.

Obecnie granice państwa ustalił największy historyczny władca Abisynji Menelek II, który drogą podboju rozszerzył znacznie Abisynję. Aż do jego czasów Abisynja rozpadła się na szereg względnie niezależnych królestw i księstw. Każdy z panujących zazdrośnie strzegł swej samodzielności i marzył o koronie cesarskiej. Zjednoczenie kraju przeprowadził Menelek II, jego dzieło prowadził naprzód obecny cesarz Haile Selassie I.

Pod wpływem prądów europejskich Menelek II stworzył w r. 1907 gabinet złożony z 7 ministrów, których zadaniem jest pomagać cesarzowi w rządzeniu. Oczywiście są oni mianowani przez cesarza i jedynie jemu podlegają. W r. 1910 powołał cesarz jeszcze Radę Starszych jest to również organ pomocniczy.

Obecny cesarz natomiast idąc po linii modernizacji powołał w r. 1931 parlament złożony z dwu izb. Parlament zresztą zbiera się bardzo rzadko, jedynie w ważnych sprawach, dla wysłuchania oświadczeń cesarskich i t. p. Parlament jest złożony jedynie z ludzi oddanych cesarzowi i jego uchwały podlegają zatwierdzeniu monarchy.

Obecna stolica kraju położona jest w samym centrum państwa. Addis - Abeba znaczy nowy kwiat. Skąd ta dziwna nazwa? Wielki cesarz Menelek II cierpiał w ostatnich latach swego długiego i pracowitego żywota również na reumatyzm.

Pewnego razu przybył w towarzystwie swej ukochanej żony Taitu z Antotto, udając się do gorących źródeł Fil-Oha. Wieczorem, po dostępnym zużyciu kąpieli siarczanych, siedział w towarzystwie swej żony przed namiotem oglądając okolicę. Ciszę przerywała cesarzowa Taitu: „Daj mi tutaj kawałek ziemi, abym mogła sobie dom zbudować. Jest tu bardzo ładnie”. Cesarz spojrzął na swoją żonę i odpowiedział: „Zbuduj dom, a dam ci ten cały szmat ziemi, który rozciąga się przed twoimi oczyma”.

W ten sposób w r. 1889 Menelek II kazał zbudować sobie pałac na wskazanej przez królową wyżynie. Cóż mógł zrobić dwór i wasalowie, którzy przecież muszą mieszkać obok cesarza? Przenieśli się również. Królowa nazwała powstałe miasto Addis Abeba „nowy kwiat”. Miała oczywiście „nowy kwiat” w swoim bukiecie, dworów i miast.

Ale Addis Abeba była wtedy terenem bardzo zalesionym. Żołnierze trzebili puszcę paląc stare drzewa nieknięte przez wieki, które obecnie padają ofiarą kaprysu pięknej kobiety, mającej to szczęście, że jest żoną władcy tego kraju. Stolica liczy dziś około 160.000 mieszkańców, ale pod względem zajętego obszaru zapewne nie jest mniejsza od Paryża.

Addis Abeba posiada coś w rodzaju dzielnicy europejskiej. Wszystkie bowiem przedstawicielstwa zagraniczne otrzymały od Meneleki bezpłatnie tereny pod budowę własnych siedzib. Cesarz sprowadził drzewa eukaliptusowe

i zasadził je. Dzięki czemu stolica tonie formalnie w lesie drzew posiadających bardzo miły zapach. Jest to bardzo potrzebne, jeśli się uwzględni, że na Wschodzie ludzie mają mniej wrażliwe powonienie i zapachy tamtejsze bynajmniej nie są przyjemne dla europejskiego nosa. W Addis-Abebie jest jednak kilka ładnych gmachów zbudowanych w ostatnich latach przez włoskich inżynierów. Do najładniejszych budynków należy nowy pałac cesarski. Kilka ulic jest asfaltowanych nawet, ale zato pozostałe tona podczas pory deszczowej w błocie, a w innej porze są pełne kurzu i brudu. Stolica posiada oświetlenie elektryczne, ale lampy są jedynie na kilku głównych ulicach. Noc zapada w Afryce bardzo szybko. Są to przysłowiowe noce afrykańskie, to znaczy, że jest zupełnie ciemno. W tej porze spacer przez ulice Addis Abeby nie jest zalecony. Nic więc dziwnego, że jeśli ktoś wychodzi na miasto ma u boku rewolwer. Tak jest jednak nieco bezpieczniej.

Stolica Abisynji posiada dwa kina. Od roku są one nawet udźwiękowione. Uczeszczać tam jednakże mogą tacy Europejczycy, którzy przynajmniej rok mieszkają w Abisynji, gdyż filmy są stare. Do rozrywek Europejczyka zaliczyć jeszcze można wyścigi konne (a jakże, jest totalizator) i na tem koniec. Chyba, jeśli jeszcze uwzględnimy życie towarzyskie. Bo coż pozostaje innego tam ludziom jak wzajemne odwiedzanie się, opowiadanie plotek, wieszanie psów na siebie?

Addis - Abeba tętni jednakże życiem. Jest nawet jeden policjant regulujący ruch (przeszkolony przez belgijskich instruktorów). Wiele wołów amerykańskich, francuskich i włoskich. Cesarz również używa samochodu. Jest to wielki, czarny wóz amerykański.

Mieszkańcy stolicy, podobnie jak innych bardzo nielicznych i małych miasteczek, żyją na ulicy. Tutaj skupia się handel, rzemiosło, życie rodzinne i publiczne. Plac przed katedrą jest punktem centralnym, drugi ośrodek życia stanowi rynek, plac targowy. Rzędem ustawione są n. p. maszyny do szycia przy których siedzą krawcy. Ktoś nabywa materjał na spodnie (białe płótno) krawiec bierze natychmiast miarę i szyje. Zresztą spodnie są bardzo specjalne. Są one od kolan zupełnie obcisłe, szczerlnie przylegające do nóg. *Abisyńczyk zdejmując spodnie raz albo dwa razy do roku.* Wtedy wypada je rozpruć. Co kraj, to obyczaj. Niemniej ciekawym obyczajem toaletowym, jest wodo-

wstręt i smarowanie się masłem stęchłym. Abisyńczyk nie myje się, ale ruciera w ciasto stęchłe masło. W taki sam sposób robi swoją fryzurę. Te zapachy — uwziędnniejszy, i szalone upały — możemy powiedzieć, że życie tam nie należy do najprzyjemniejszych. Ale trudno, ich to nie razi. A nas nie zapraszają!

Cesarz posiada bezpośredni kontakt z obywatelami. Przyjmuje w specjalnej wielkiej sali tych, którzy mają jakieś sprawy do króla królów. Członkowie rządu i sekretarze notują skargi, które są natychmiast rozpatrzone, albo też w najbliższej przyszłości. Cesarz podejmuje również ucztami swoich rodaków. Odbywają się one zazwyczaj z racji jakiegoś święta albo innej uroczystości państwowej. Tysiące ludzi je i pije wówczas na koszt cesarza, chwając jego mądrość i hojność. *Ministrowie też, od czasu do czasu, urzędują na ulicy, przed katedrą.* Odnosi się to przedewszystkiem do ministra sprawiedliwości, który jest najwyższym sędzią w kraju (naturalnie prócz cesarza). Taki pan spaceruje wraz z otoczeniem przez miasto. Przychodzą do niego różni interesanci. Najczęściej załatwia wszystkie interesy natychmiast, czasami odkłada do następnego „obchodu”. Widzimy więc, że niektóre działy administracji państwowej funkcjonują bardzo sprawnie, jeśli nawet prymitywnie. Ale poci tworzyć aparat skorci niema potrzeby? Dlaczego ma pować we wszystkim Europę?!

Abisynja jest krajem spręczności. Zachowała na wielu odcinkach jeszcze urok Wschodu, niezapusutego prymitywu, ale na innych znać już ślady Europy, ślady cywilizacji, ale nie kultury. Jest to jeszcze państwo feudalne, które robi skok w nieznane. Skok ten rozpoczął się od budowy linii kolejowej Dżibuti — Addis — Abeba. Ale o tem następnym razem.

Zabić białego - to żart w Abisynji Nastroje wojenne w Addis-Abebie

Włoskie gazety donoszą z Addis - Abeby, że ludność miasta gorączkowo przygotowuje się do włoskich ataków lotniczych. W stolicy znajduje się już 26 dział przeciwlotniczych, z których 20 ma chronić zamek królewski. Rząd z niecierpliwością oczekuje przybycia nowego transportu dział przeciwlotniczych ze Szwajcarii.

W mieście daje się wyczuć nastroj wojenny. Ceny na artykuły spożywcze stałe i bez przerwy idą w górę. Większość dużych magazynów jak i wszystkie hotele zamknięte.

Jedynie kino, które jest jeszcze czynne, wyświetla tylko sceny wyruszenia włoskich oddziałów do Wschodniej Afryki.

— Aksum zdobyte przez Włochów! Ta wieść wywołała w Abisynji piorunujące wrażenie. Abisyńczyków opuszczała na chwilę wiara w zwycięstwo. Upadek Aksum był jedynym tematem dnia. Przygnębienie było wywołane

nie tylko znaczeniem strategicznym Aksum, lecz przeważnie dlatego że to miasto jest uważane przez Abisyńczyków za święte i dlatego, że z niem wiąże się długowiekowa historia czarnego państwa.

Aksum było starożytną stolicą Abisynji. Tu mieszkali wszyscy dawni czarni cesarze i stąd ponoć miała wyruszyć w podróż do Jerozolimy królowa Saba. Z tego miasta rządili mocarni królowie oboma brzegami Morza Czerwonego i trzymali w ciągłym strachu egipskich faraonów. W Aksum powstały też pierwsze kościoły i klasztory, do których jeszcze w czasach dzisiejszych ciągną tłumy czarnych pielgrzymów.

To też upadek Aksum wrogo nastroił Abisyńczyków ku Włochom. W obawie przed napaściami ambasada włoska była otoczona silnym kordonem wojska. Wszyscy interesanci byli wpuszczani do wnętrza za przepustkami, podpisanymi przez samego posła, hrabiego Vinci. Obecnie, gdy stosunki dyplomatyczne między Abisynją a Włochami zostały zerwane, obywatele włoscy corychlej opuszczają Addis - Abebę, gdyż życie ich jest niepewne.

Niemili wypadek zdarzył się naprzykład korespondentowi paryskiego „Paris-Soir”. Udał się on do biura prasowego w Addis - Abebie, znanego już z tego, że nie podaje ono cudzoziemskim dziennikarzom żadnych informacji z frontu. Przed wejściem do budynku stał abisyński wojownik, uzbrojony od stóp do głowy. Ujrawszy białego, żołnierz wyciągnął szablę z pochwy, zaczął nią wymachiwać pod nosem dziennikarza i śmiał się do rozpuku. To był tylko „żart”. Lecz

francuski dziennikarz jest przekonany, że przy obecnych nastrojach, abisyński „żartowniś” mógłby go nawet „na niby” przekłuć szablą i toby mu uszło bezkarnie.

Nowi ministrowie

E. Kwiatkowski, wicepremier i minister Skarbu.

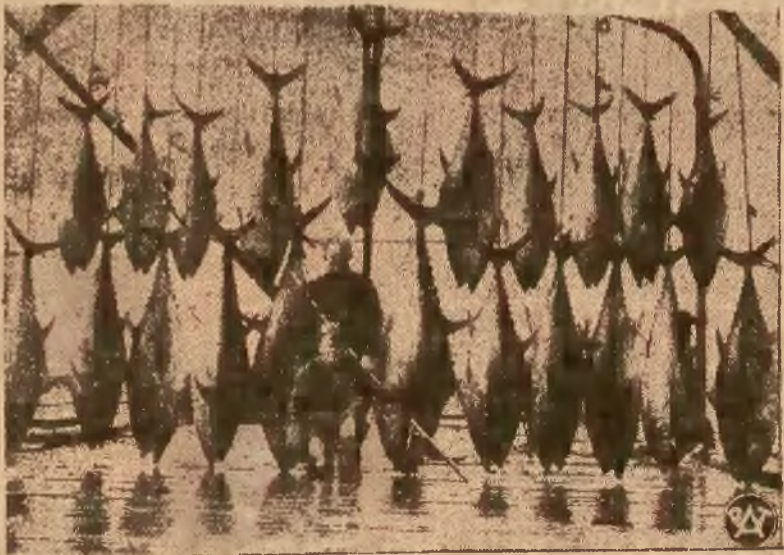
W. Raczkierowicz, minister Spraw Wewnętrznych.

R. Górecki, minister Przemysłu i Handlu.

W. Jaszczółt, minister Opieki Społecznej.

Dwaj norojoorczycy udali się na polów smacznych ryb, spotykanych na niewielu morzach — tuńczyków. Jak widzimy połów udał się nad podziwo — złowili oni boniemiem 21 tuńczyków ogólnej wagi 3677 kg. co stanowi swego rodzaju rekord rybolówczy dla amatorów.

